

بررسی مقایسه ای بین اعتیاد به فضاهای مجازی و سبک های هویت با رشد اجتماعی دانش آموزان متوسطه دوره دوم

سحر محسنی^۱ و محدثه ساعدی*^۲

۱ مدرس، کارشناس ارشد تحقیقات آموزشی، دانشگاه سیستان و بلوچستان، زاهدان، ایران

E-mail: sahar_mohseni2013@yahoo.com

۲ کارشناس علوم تربیتی پیش دبستانی و دبستانی، دانشگاه پیام نور، زاهدان

E-mail: zar.saedi.44@gmail.com

* نویسنده مسئول: محدثه ساعدی

چکیده

هدف پژوهش حاضر، بررسی مقایسه ای بین اعتیاد به فضاهای مجازی و سبک های هویت با رشد اجتماعی بود. این مطالعه توصیفی- از نوع همبستگی در سال ۱۳۹۶ در زاهدان بود. جامعه آماری شامل دانش آموزان متوسطه دوم به تعداد ۶۰۰۰ نفر و حجم نمونه با استفاده از جدول مورگان ۱۴۰ نفر برآورد شد. روش نمونه گیری از نوع در دسترس می باشد، در این پژوهش ابزار گرد آوری داده ها، سه پرسشنامه اعتیاد به فضاهای مجازی، سبک هویت و رشد اجتماعی بود. داده ها با استفاده میانگین و انحراف استاندارد، آزمون t و همبستگی با استفاده از نرم افزار SPSS-19 تجزیه و تحلیل شدند. یافته های پژوهش حاکی از آن است که اعتیاد به فضاهای مجازی و سبک های هویت پسران بیشتر از دخترها می باشد. همچنین رشد اجتماعی دختران بیشتر از پسران می باشد. ضریب همبستگی هیچ تفاوت معناداری را بین دختران و پسران در سه متغیر در سطح $p \leq 0/05$ نشان نمی دهد.

واژگان کلیدی: اعتیاد به فضاهای مجازی، سبک هویت، رشد اجتماعی، دانش آموزان

مقدمه

نوجوانی یک دوره پیچیده و غامض در زندگانی و زمان پرسشگری، کنجکاوی و مخاطره جویی به شمار می رود (موریسون، ۱۹۹۰). تجربه های شخصی، زیستی و روان شناختی تغییرات گسترده ای را در این دوره به وجود می آورند و طی این تغییرات، افراد محرکهای رفتاری و هیجانی جدید و متفاوتی را برای زندگی بزرگسالی خودکشف می کنند (گونزانروو فیلد، ۱۹۹۴). وقتی به گذشته نگاه می کنیم و وسایل ارتباطی آن زمان را با این دوره مقایسه می کنیم می بینیم که تکنولوژی چقدر باعث پیشرفت در کارها و زندگی شده است (کوهی، ۱۳۹۴). در دنیای امروز، شبکه های اجتماعی نقش بسیار مهمی در روابط مردم سرتاسر جهان القا می کنند. به طوری که به جزیی جدایی ناپذیر از زندگی بیشتر مردم تبدیل شده اند. این در حالی است که اساس پیدایش این شبکه ها تسهیل و کوتاه نمودن مسیر ارتباطی میان افراد جامعه تلقی می گردد (گودرزی و همکاران، ۱۳۹۴). در سپیده دم هزاره سوم، شاهد تحولات شگرف فن آوری و تأثیرات فرهنگی اجتماعی و حرفه ای ناشی از آن هستیم. انقلاب الکترونیک، انفجار اطلاعاتی و انقلاب رایانه ای تفاوت های کمی و کیفی بسیاری در جهان نسبت به دو دهه ی پیش با خود به همراه آورده است (فیروزبخت، ۱۳۸۰: ۲۴). امروزه اکثر خانواده ها دارای رایانه هستند و اینترنت از تازه ترین دستاوردهای بشر است و آخرین عضو خانواده تکنولوژی است که حدود چهل سال است که قدم به زندگی انسان گذاشته و در عرصه های مختلف نقش آفرینی می کند. اینترنت دنیای مجازی است که با دنیای واقعی پیرامون ما تفاوت هایی دارد (مقتدایی، ۱۳۹۲). هویت نوجوان، شروع یک فرآیند دائمی اصلاح در تعهدات شخصی است. هر وقت که فرد یا شرایط موقعیتی تغییر می کند، احتمال تنظیم مجدد هویت وجود دارد (یسلدیک و همکاران، ۲۰۱۰). شکل گیری هویت، ترکیبی از مهارت ها، جهان بینی و همانند سازی های دوران کودکی است که به صورت یک کل و یا بیشتر از کل پیوسته و منحصر به فرد در می آید، که برای فرد باعث تداوم گذشته و جهت گیری به سوی آینده را فراهم می سازد (کرگر، ۲۰۰۰). هویت تحت تأثیر عوامل بین فردی است که شامل ظرفیت های ذاتی خود فرد و اکتساب ویژگی های شخصیتی است. بنابراین همان قدر که شخص با افرادی که مورد احترام او هستند و به نصیحت های آنها گوش می دهد، همانند سازی می کند و همچنین همان قدر که فرد از عوامل فرهنگی که شامل ارزش های اجتماعی گسترده بوده و فرد در زمان رشد در معرض آن ها قرار دارد، پیروی می کند شکل گیری هویت او موفقیت آمیز خواهد بود (آدامز و همکاران، ۲۰۰۰). دستیابی موفقیت آمیز به هویت موجب اولین تکلیف بزرگسالی یعنی رشد احساس صمیمیت حقیقی می شود. ناکامی در دستیابی به هویت، به عدم صمیمیت یا فاصله گذاری منجر می شود. فاصله گذاری به آمادگی برای فاصله گرفتن از مردم و موقعیت هایی که ممکن است به طور مناسبی هویت فرد را نقض کند، اطلاق می شود. بنابراین، حل موفقیت آمیز مباحث هویت نه تنها برای سلامت فرد مهم است، بلکه برای روابط مهم آنها نیز اهمیت دارد. طبق نظر اریکسون، صمیمیت اصیل و واقعی تنها بعد از شکل گیری هویت ایجاد می شود. ایجاد مفهومی از خود، شرط لازم و قدم اول برای صمیمیت است که به صورت توانایی داشتن روابط دوجانبه با دیگر افراد تعریف می شود (شوارتز، ۲۰۰۱). رفتار اجتماعی پایه و بنیان زندگی افراد را تشکیل می دهد و رشد اجتماعی نیز سبب اعتلا و پیشرفت رشد عقلانی و دیگر جنبه های رشد افراد می شود. رشد اجتماعی پختگی فرد در ارتباط اجتماعی را نشان می دهد، چنان که بتواند با افراد و انسان های دیگر هماهنگ و سازگار باشد (رهنما و علیین، ۱۳۸۴). گلدشتاین (۱۹۷۳) مهارت های مربوط به رشد اجتماعی را شامل مهارت های برقراری ارتباط، احساسات و عواطف، پرخاشگری، استرس و مهارت های طرح ریزی می داند. همچنین، می توان مهارت های مذکور را شامل مهارت های کلامی و غیر کلامی، داد و ستد، تعارفات اجتماعی، شناسایی حقوق سایرین، رفتار قاطعانه تعریف و قدردانی از خود و دیگران، تقاضا و رد تقاضای غیرمنطقی، انتقاد و انتقادپذیری، مهارت پرسیدن سوالات خصوصی، کنترل خشم، کنار آمدن با تحقیر، پرخاشگری و ابزار وجود دانست (فتحی، ۱۳۷۸). از آنجاکه دانش آموزان آینده سازان هر جامعه هستند و هویت موفق به استوار شدن شخصیت و رشد فردی آنها کمک می کند. شناخت ویژگی های هویتی دانش آموزان از اهمیت بسزایی برخوردار است و با توجه به جوان بودن کشور ما ضرورت شناخت بهتر جوانان و نحوه

1. Gvnanrv and field

2. cerger

3. Schwartz

برخورد با آن‌ها و پیش‌بینی ویژگی‌های آن‌ها با توجه به نوع هویت، بر این موضوع مهر تأیید می‌زند و با شناخت ویژگی‌های مربوط به هویت امکان برنامه‌ریزی مطلوب برای جوانان فراهم می‌شود. در این میان شناسایی مفهوم انگیزش و آگاهی از انگیزه‌های متفاوت و تأثیر آن‌ها بر فرایند یادگیری دانش‌آموزان به معلمان کمک می‌کند تا در طرح و اجرای برنامه‌های آموزشی خود روش‌های بهتری را به کار بندند (عطارخامنه و سیف، ۱۳۸۸). تحقیقات زیادی حول این متغیرها انجام گرفته است اما هیچ پژوهشی ارتباط این سه متغیر را به این صورت بررسی نکرده است. کریمی (۱۳۹۴) در پژوهش «رابطه سلامت اجتماعی و اعتیاد به اینترنت در دانشجویان دانشگاه علوم بهزیستی» رابطه معنی‌داری بین سلامت اجتماعی و اینترنت نشان داد. غزنوی و همکاران (۱۳۹۳) در پژوهش «نقش برنامه‌های ماهواره‌ای بر رشد اجتماعی دانشجویان دانشگاه آزاد زاهدان» نشان دادند که برنامه‌های ماهواره‌ای بر الگوپذیری و آشنا شدن با فرهنگ‌های دیگر فرار از تنهایی و واقعیات روزمره، آموزش‌پذیری و الگوگرفتن مهارت‌ها، تسهیل تعاملات اجتماعی، آزادی اجتماعی و همچنین بر رشد اجتماعی دانشجویان نقش زیادی داشته است. خانی (۱۳۹۲) در پژوهش «بررسی رابطه بین امنیت اجتماعی بر رشد اجتماعی نوجوانان بین ۱۵ تا ۱۸ سال شهرستان زاهدان» بین احساس امنیت و رشد اجتماعی رابطه معنادار وجود دارد. زندوانیان و همکاران (۱۳۹۲) در پژوهش «آسیب‌های فضای مجازی بین دانش‌آموزان دختر» استفاده از فضای مجازی در ابعاد خانوادگی، تحصیلی، سازگاری، اعتقادی-عبادی و روانی دانش‌آموزان تأثیر منفی دارد و بین وسایل، «تلفن همراه» بیشترین بازی‌های رایانه‌ای کمترین آسیب را بر دانش‌آموزان داشته است. ویدمن و همکاران (۲۰۱۲) در پژوهش «استفاده از اینترنت در میان افراد در ایجاد اضطراب اجتماعی و پیامدهای آن برای رفاه» اینترنت برای افراد کم‌رو که از برقراری ارتباط چهره به چهره ناراحت می‌شوند می‌تواند مفید باشد. یافته‌های این مطالعه نشان می‌دهد که اضطراب اجتماعی ممکن است با استفاده از اینترنت به عنوان یک ابزار جایگزینی برای ارتباطات انسانی و تعاملات اجتماعی مطرح شود. برزونسکی (۲۰۰۸) نشان داد که دانشجویان که دارای سبک هویتی اطلاعاتی هستند در مقایسه با دانشجویان با سبک‌های هویت‌هنجاری و سردرگم در مقیاس‌های خودمختاری تحصیلی، خودپسندگی، ایجاد روابط صمیمانه، استقلال هیجانی و اعتماد به نفس نمرات بالایی را گزارش کردند. بنابراین با توجه به مطالب ذکر شده هدف مطالعه حاضر بررسی اعتیاد به فضاهای مجازی و سبک‌های هویت با رشد اجتماعی دانش‌آموزان می‌باشد.

روش پژوهش

این مطالعه یک پژوهش توصیفی - همبستگی می‌باشد. مکان پژوهش مدارس متوسطه دوم شهر زاهدان و جامعه آماری شامل کلیه دانش‌آموزان در نیمسال اول ۹۶ به تعداد ۶۰۰۰ نفر و حجم نمونه با استفاده از جدول مورگان ۱۴۰ نفر بود. روش نمونه‌گیری از نوع در دسترس می‌باشد. برای جمع‌آوری داده‌ها از سه پرسشنامه اعتیاد به فضاهای مجازی، سبک هویت و رشد اجتماعی استفاده شد. مشخصات جمعیت شناختی نوجوانان (سن، جنسیت و رشته تحصیلی) با فرم ثبت اطلاعات جمع‌آوری شد. طرح پیشنهادی این مطالعه در کمیته اخلاق آموزش و پرورش زاهدان تأیید شد. مجوزهای لازم از معاونت پژوهشی آموزش و پرورش توسط محقق اخذ شد. پیش از ورود افراد به مطالعه، به آنان گفته شد که شرکت در تحقیق کاملاً داوطلبانه است؛ همچنین، اطمینان خاطر داده شد که همه اطلاعات آنان محرمانه می‌ماند. شرکت‌کنندگان در پژوهش از جنبه‌های کلی تحقیق و نحوه پاسخ‌دهی به پرسشنامه‌ها آگاه شدند. سپس پرسشنامه‌ها در اختیار دانش‌آموزان قرار گرفت تا آنها را تکمیل نمایند.

الف- مقیاس اعتیاد به اینترنت کیمبرلی یانگ (۱۹۸۸): این پرسشنامه دارای ۲۰ سؤال و هدف آن سنجش میزان اعتیاد به اینترنت در افراد مختلف می‌باشد. برای نمره‌گذاری این پرسشنامه ابتدا باید نمرات کسب شده از تک‌تک سوالات را با هم جمع کنیم. نحوه نمره‌گذاری بر اساس طیف لیکرت ۵ درجه‌ای (۱ = به ندرت، ۵ = همیشه) می‌باشد. نمره بدست آمده نمره کلی پرسشنامه بوده و دامنه‌ای از ۱۰۰-۲۰ را خواهد داشت. بدیهی است که هر چند این نمره بالاتر باشد، بیانگر اعتیاد بالاتر فرد به اینترنت خواهد بود و برعکس. طیف نمره دهی شامل عدم اعتیاد به اینترنت (۴۹-۲۰)، در معرض اعتیاد به اینترنت (۷۹-۵۰) و

اعتیاد به اینترنت (۱۰۰-۸۰) می باشد. نسخه فارسی این مقیاس در ایران نیز مورد استفاده قرار گرفته و ناستی زایی پایایی آن را با آلفای کرونباخ ۰/۸۱ و قاسم زاده با آلفای کرونباخ ۰/۸۸ تایید کرده اند.

ب- مقیاس سبک های هویت بروزنسکی (۱۹۹۲): این آزمون توسط زارع و امین پور (۱۳۹۰) مورد هنجاریابی قرار گرفت و فرم نهایی آن شامل ۳۴ سؤال و ۶ عامل (سبک هویت هنجاری، سبک هویت متعالی، سبک هویت سردرگم، سبک هویت تعهد، سبک هویت اطلاعاتی فردی، سبک هویت اطلاعاتی جمعی) می باشد. نمره گذاری پرسشنامه سبک های هویت بر اساس یک مقیاس لیکرتی ۵ درجه ای (۱=کاملاً مخالف ۵- کاملاً موافق) می باشد. همچنین سؤال های ۹- ۱۰ و ۱۲ به صورت معکوس نمره گذاری می شوند. برای بررسی روایی آزمون از روایی سازه و روایی همزمان استفاده شده است. میزان آلفای کرونباخ ۰/۷۲ گزارش شده است.

پ- مقیاس رشد اجتماعی آلیس وایتزمن (۱۹۹۰): این پرسشنامه دارای ۲۷ سؤال می باشد. هر سوال دارای ۳ یا ۴ گزینه می باشد. پاسخ های صحیح آزمودنی ها به کمک کلید آزمون استخراج و نمره گذاری می گردد. طیف نمره گذاری شامل عالی (بیشتر از ۲۴)، خوب (۱۵-۲۴)، متوسط (۵-۱۴) و ضعیف (کمتر از ۵) می باشد. شیوه نمره گذاری برای سوالات ۴ گزینه ای دارای طیف ۴ درجه ای (الف=۴، ت=۱) و در سوالات سه گزینه ای (الف=۴، پ=۲) می باشد. سوالات (۴، ۵، ۹، ۱۰، ۱۷، ۱۸، ۱۹، ۲۲، ۲۳، ۲۴، ۲۶) بصورت معکوس نمره گذاری می شود. ضریب پایایی ۰/۷۰ گزارش شده است.

یافته‌ها

رنج سنی افراد مورد مطالعه در این پژوهش بین ۱۵- ۱۷ سال بود، که بیشترین درصد را گروه سنی ۱۷سال (۵۵٪) به خود اختصاص داده است. همچنین از این تعداد ۶۵ نفر مذکر (۴۶/۴٪) و ۷۵ نفر مونث (۵۳/۶٪) بودند.

جدول ۱. آماره های توصیفی اعتیاد به فضای مجازی، سبک های هویت و رشد اجتماعی

شاخص آماری	میانگین $\pm$ انحراف استاندارد	کل نمونه
اعتیاد به فضای مجازی	۱۶/۷۲ $\pm$ ۴۳/۲۹	۱۴۰
سبک های هویت	۲۶/۶۰ $\pm$ ۹۶/۰۱	۱۴۰
رشد اجتماعی	۷/۵۵ $\pm$ ۸۰/۰۸	۱۴۰

همانطور که در جدول ۱ مشاهده می شود میانگین و انحراف استاندارد اعتیاد به فضای مجازی به ترتیب ۱۶/۷۲، ۴۳/۲۹ میانگین هیجان طلبی نشان دهنده عدم اعتیاد به اینترنت، میانگین و انحراف استاندارد سبک هویت به ترتیب ۲۶/۶۰، ۹۶/۰۱ و رشد اجتماعی به ترتیب ۷/۵۵، ۸۰/۰۸ میانگین نشان دهنده سطح بالای رشد اجتماعی می باشد.

جدول ۲. آزمون t متغیرهای پژوهش

Sig	Df	T	Std.Deviation	Maen	N	متغیر	
۰/۰۵	۱۳۸	-۱/۹۵	۱۴/۷۶	۴۱/۱۶	۷۵	دختر	اعتیاد به فضای مجازی
			۱۸/۴۲	۴۶/۶۴	۶۵	پسر	
۰/۰۳	۱۳۸	-۲/۱۷	۱۶/۹۹	۱۲۵/۸۹	۷۵	دختر	سبک های هویت
			۱۵/۵۵	۱۳۱/۹۲	۶۵	پسر	
۰/۳۶	۱۳۸	۰/۹۰	۸/۷۴	۸۰/۶۲	۷۵	دختر	رشد اجتماعی
			۵/۹۰	۷۹/۴۶	۶۵	پسر	

همان طور که در جدول ۲ مشاهده می شود میانگین اعتیاد به فضاهای مجازی و سبک هویت پسران بیشتر از دختران بوده و در رشد اجتماعی برعکس می باشد.

جدول ۳. همبستگی بین اعتیاد به فضای مجازی و رشد اجتماعی بر حسب جنسیت

رشد اجتماعی	متغیر	
	مقدار همبستگی	دختر
۰/۱۴۱	مقدار همبستگی	دختر
۰/۰۱۱	مقدار همبستگی	پسر

* $p \leq 0.05$ ** $p \leq 0.01$

همانطور که در جدول ۳ مشاهده می شود که بین اعتیاد به فضای مجازی و رشد اجتماعی بر حسب جنسیت دانش آموزان رابطه معنا داری در سطح $p \leq 0.05$ وجود ندارد.

جدول ۴. همبستگی بین سبک هویت و رشد اجتماعی بر حسب جنسیت

سبک های هویت	تعهد	اجتنابی	هنجاری	اطلاعاتی	متغیر	
					دختر	پسر
۰/۰۳-	۰/۰۳-	۰/۰۳	۰/۰۰	۰/۰۸-	مقدار همبستگی	رشد اجتماعی
۰/۰۶-	۰/۰۳	۰/۰۶	۰/۰۷-	۰/۱۸-	مقدار همبستگی	

همانطور که در جدول ۴ مشاهده می شود که بین سبک هویت و رشد اجتماعی بر حسب جنسیت دانش آموزان رابطه معنا داری در سطح $p \leq 0.05$ وجود ندارد.

بحث و نتیجه گیری

هدف پژوهش حاضر بررسی روابط بین اعتیاد به فضاهای مجازی و سبک هویت با رشد اجتماعی دانش آموزان زاهدان می باشد. نتایج حاصل نشان داد که عدم اعتیاد به فضای مجازی و رشد اجتماعی سطح بالای یمی باشد. همچنین نشان داد که بین اعتیاد به فضاهای مجازی و سبک هویت (متغیر مستقل) با رشد اجتماعی (متغیر وابسته) رابطه ای وجود ندارد. یافته های این پژوهش با توجه به جدول ۲ آزمون t مستقل نشان داد که میانگین متغیر اعتیاد به فضای مجازی و سبک هویت در دانش آموزان پسر بیشتر از دانش آموزان دختر می باشد. نتایج این بخش با یافته های پژوهش مقصود نادر و همکاران (۱۳۹۱)، طباطبایی و همکاران (۱۳۹۰) همسو و محمدی و همکاران (۱۳۹۱) ناهمسو می باشد. همچنین نتایج آزمون t مستقل نشان می دهد که میانگین متغیر رشد اجتماعی در دانش آموزان دختر بیشتر از دانش آموزان پسر می باشد. نتایج با یافته های پژوهش جامی (۹۲) همسو می باشد. همچنین نتایج جدول ۳ حاکی از عدم ارتباط بین اعتیاد به فضای مجازی با رشد اجتماعی می باشد. نتایج این بخش با یافته های ویدمن و همکاران (۲۰۱۲)، مقصود نادر و همکاران (۱۳۹۱)، خانی (۱۳۹۲) و غزنوی و همکاران (۱۳۹۲) ناهمسو می باشد. نتایج جدول ۴ حاکی از عدم ارتباط بین سبک هویت با رشد اجتماعی می باشد. نتایج این بخش با یافته های طباطبایی و همکاران (۱۳۹۰) همسو و برزونسکی و کوک (۲۰۰۰)، کافی و همکاران (۱۳۹۲) ناهمسو می باشد. در کنار همه آثار مثبت شبکه

های اجتماعی مجازی، تصور برخی از پیامدهای منفی آنها و چالش های که ایجاد نموده اند، امری بدیهی است. آنچه مسلم است اینکه به جای برخورد سلبی با این پدیده نوین، بررسی و ریشه یابی مشکلات و پیامدهای منفی ناشی از آن و دو پیش گرفتن راه های اصلاحی، قطعاً نتایج بهتری را در بر خواهد داشت. در پایان، چندپیشنهاد کلی جهت مصون ماندن کاربران شبکه های اجتماعی از آسیب های احتمالی و بهره برداری از آثار مثبت این شبکه ها ارائه می گردد: ایجاد و راه اندازی شبکه های اجتماعی سالم و مفید برای مبارزه با شبکه های اجتماعی مخرب، آموزش و فرهنگ سازی، نظارت کارشناسانه و مستمر بر فضای جوامع مجازی و برنامه ریزی برای آینده.

تقدیر و تشکر

نویسندگان مقاله بر خود لازم می دانند که از سازمان محترم آموزش و پرورش و کلیه دانش آموزانی که در این طرح پژوهشی صبورانه همکاری داشته اند، صمیمانه تشکر و قدردانی نمایند.

مراجع

- رهنما، احمد و علیین، حمید. (۱۳۸۴) مقایسه رشد اجتماعی دانش آموزان شاهد و غیر شاهد شهر تهران، دوماهنامه علمی - پژوهشی دانشگاه شاهد، ۱۲، ۱۵، ۴۴-۳۳.
- عطار خامنه، فاطمه و سیف، علی اکبر. (۱۳۸۸) تاثیر آموزش راهبردهای یادگیری مطالعه فراسناختی بر انگیزش و پیشرفت تحصیلی دانش آموزان. مطالعات روانشناسی تربیتی، ۶، ۹، ۷۴-۵۷.
- فتحی، فاطمه. (۱۳۷۸) بررسی تاثیر دو روش گروهی آموزش مهارت های اجتماعی و شناخت درمانی بر افزایش عزت نفس دانش آموزان دختر متوسطه، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه علامه طباطبایی.
- فیروزبخت، مهرداد. (۱۳۸۰) اعتیاد به اینترنت، چاپ اول، انتشارات سروش.
- کوهی، صدیقه. (۱۳۹۴) نقش آسیب های شبکه های اجتماعی مجازی در تعارضات و تعهد زناشویی دبیران زن و مرد ناحیه ۱ زاهدان، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد زاهدان.
- مقتدایی، زینب. (۱۳۹۲) اینترنت و شبکه های اجتماعی مجازی در عصر جدید ارتباطات. کامپیوتر و فناوری اطلاعات.

- Adams, G.R., Ryan, B.A., & Keating, L., (2000). Family Relationships, Academic Environments, and Psychosocial Development during the University Experience: A longitudinal Investigation, *Journal of Adolescent Research*, 15, 99-122.
- Gonzales, J. & Field, T. (1994). Adolescents' perceptions of their risk-taking behavior *Adolescence*, 29(115), 175-189.
- Kroger, J. (2000). *Identity development: Adolescence through adulthood*. Thousand Oaks, California: Sage Publication.
- Morrison, M. A. (1990). *Addiction in Adolescents*. *Western Journal of Medicine*, 152, 543-546.
- Schwartz, S.J., (2001). The Evolution of Eriksonian and Neo-Eriksonian Identity Theory and Research: A Review and Integration, *an International, Journal of Theory and Research*, 1(1), 7-58.
- Ysseldyk, R. & Matheson, K. & Anisman, H. (2010). Religiosity as identity: toward an understanding of Religion Form a social Identity perspective, *personality and social psychology review*, vol14:1:pp60-71.

A Comparative Study on the Relationship between Addiction to Virtual Spaces and Identity Styles with Social Development of Secondary Students of the Second Period

S Mohseni¹ and M Sa'edi*²

1 Moderator, Master of Educational Research, Sistan and Baluchestan University, Zahedan, Iran

E-mail: sahar_mohseni2013@yahoo.com

2 Preschool and Primary Education, Payame Noor University, Zahedan

E-mail: zar.saedi.44@gmail.com

* Corresponding Author: Mohaddeh Sa'edi

Abstract

The purpose of the present study was to investigate the relationship between addiction to virtual spaces and identity styles with social development. This descriptive-correlational study was conducted in Zahedan in 1396. The population of the study consisted of 6000 secondary school students and the sample size was 140 people using Morgan table. The sampling method is available. In this research, data were gathered through three questionnaires: virtual space addiction, identity style and social development. Data were analyzed using mean and standard deviation, t-test and correlation using spss-19 software. Findings of the research indicate that addiction to virtual spaces and boys' identity styles is more than girls. The social development of girls is more than boys. Correlation coefficient does not show any significant difference between boys and girls in the three variables at $p < 0.05$.

Key words: addiction to virtual spaces, identity style, social development, students.